

ÖSYM 2019 TYT TÜRKÇE ÇIKMIŞ SORULAR

1. Kimileri robotları insanlığın sonunu getirecek bir tehdit^I (tehlikeli bir durum) olarak görüyor, kimileri de insanları çalışmaktan kurtaracak^{II} (alıkoyacak) bir yardımcı olarak. Suya sabuna dokunmayan^{III} (sakıncalı konularla ilgilenmeyen), evcil hayvan benzeri robotlar hâlihazırda^{IV} (şu anda) satılıyor. Bu robotlar etrafındaki nesnelerin ne olduğunu anlıyor^V (kavriyor), yüksekten düşmemeyi başarıyor, komutlara cevap veriyor hatta oyunlar oynayabiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Kemalettin Tuğcu bizlere yoksulluğu, yaşayla savaşmayı, acıyı, yardımlaşmayı ve paylaşmayı öğretti. Kahramanları hiç yüzüstü, umarsız bırakmadı. Eserleriyle Tuğcu okurlarına bir bakıma acı aşısı yaptı.

Bu parçada altı çizili sözle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitaplarıyla acılara, zorluklara göğüs germe becerisi kazandırmak
B) Yaşanan acıların okurla paylaşarak azalmasını sağlamak
C) Odağına acıyı alarak kalemini edebî yönden güçlendirmek
D) Acıyla yoğrulmuş hayatların kendi yönünü bulacağını göstermek
E) Toplumun yaşadığı acıları yalın hâliyle eserlerine aktarabilmek

3. Arka arkaya ses getiren filmler çekmiş, bunların arasına önemli bir su altı belgeseli ekleyerek bu alanda da ustalığını göstermişti. Herkes yeni çalışmalarını merakla beklerken o, uzunca bir süre sessizliğe gömülmüş; röportaj tekliflerini bile geri çevirmişti. Geçen hafta ortak bir dostumuzdan yepyeni bir belgesel çekimi için hazırlıklara başladığını işittim. Meğer inziva süreci, aslında yeni projeleri için kuluçka dönemiymiş.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Toleranssız ve karamsar mizaçlı olduğu için her şeye siyaha yakın bir grilikte yaklaşımdan keyif alırdı.
B) Yaşanan olaylara daima aynı pencereden baktığı için hiçbir zaman farklı bir şey göremeyecekti.
C) Yaşadığı hayal kırıklıkları sonunda, kabuğuna çekilerek hayatındaki "keşke"lerin muhasebesini yapmaya başladı.
D) Yeni tanıştığı insanlarla iletişim kurarken sergilediği içine kapanık tavır, muhataplarını oldukça rahatsız ediyordu.
E) Sabit fikirli ve ben merkezli bir söylem; tek notayla bestelenen, duraksız bir musiki tadı verir dinleyicilerine.

4. I. Uyku esnasında solunum sıklığının ve kalp atış hızının düşmesi, vücuda pompalanan kan basıncını azalttığından uykudayken daha fazla üşürüz.
ii. Özellikle iki üç aylık bebeklerde, uyurken değişen vücut sıcaklığına bağlı olarak ortaya çıkan ani ölümler, günümüzde yaygın olarak görülmektedir.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ifade edilen konuyla çelişen farklı bir durumdan söz edilmektedir.
B) I. cümlede anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedilmektedir.
C) I. cümledeki olgunun, çocukları neden daha fazla etkilediği açıklanmaktadır.
D) I. cümlede belirtilen olgunun her bireyde gerçekleşmediği örneklenmektedir.
E) I. cümlede değinilen düşüncenin bilimsel olarak kanıtlandığı gösterilmektedir.

5. Çocuk, aklının doğal işleyişi sonucu her an ortaya çıkan tuhaf sorulardan birine yanıt bulma amacıyla gerçekleştirdiği her samimi girişim sayesinde, o amacın sonucuyla kıyaslanamayacak oranda kalıcı kazanımlar edinir.

Bu cümlede çocuklarla ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuhaf sorular sorma davranışlarının çocuklarda istemsiz biçimde gerçekleştiği
- B) Merak ettikleri konunun iç yüzünü öğrendikleri sürece bilgi birikimlerinin arttığı
- C) Kendi hâllerine bırakıldıklarında tuhaf sorular sorma alışkanlıklarının sona erdiği
- D) Cevabını samimi biçimde merak ettikleri soruların yetişkinlerce cevaplandırılması gerektiği
- E) Sorularına cevap arayışlarının gelişimleri üzerinde cevaplardan daha etkili olduğu

6. I. Pek çoğumuz tekstil ürünlerinin sadece koyun yününden elde edildiğini düşünürüz.
- ii. Keçilerin ve develerin de lifleri bükülerek iplik hâline getirilir ve tekstil endüstrisinde kullanılır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Keçi ve deve liflerinden iplik üretilip tekstil sanayisinde kullanılmasına rağmen pek çoğumuz tekstil ürünlerinde yalnızca koyun yünü kullanıldığını sanıyoruz.
- B) Keçilerin ve develerin liflerinin iplik malzemesi olarak tekstil sanayisinde çok az tercih edilmesi nedeniyle genellikle yünün sadece koyundan üretildiğini düşünüyoruz.
- C) Yaygın olarak yünün yalnızca koyundan üretildiğini düşünsek de keçiler ve develerden elde edilen liflerin geçmişten bugüne tekstil ürünlerinde kullanıldığını biliyoruz.
- D) Tekstil sanayisinde keçi ve develerden elde edilen yünler de kullanılmasına karşın birçoğumuz iplik gibi ürünlerin yalnızca koyundan üretildiğini zannediyoruz.
- E) Birçoğumuz, keçilerin ve develerin liflerinin de iplik malzemesi olarak tekstil endüstrisinde kullanıldığını göz ardı ediyor ve yünün yalnızca koyundan üretildiğine inanıyoruz.

7. Tüm hayvanların vücudu dokulardan ve dokuların birleşmesiyle meydana gelen organlardan oluşur. Dokular vücudun çeşitli kısımlarını ve organlarını oluştururken küçücük, kıvrımlı ve karmaşık yapılara dönüşür. Epitel hücreler bu yapıların oluşmasında temel bir işleve sahiptir. Bu hücreler sıkı bir şekilde istiflenerek derinin, kan damarlarının ve organların dış tabakalarını meydana getirir.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması B) Ünsüz benzeşmesi
- C) Ünlü düşmesi D) Ünsüz düşmesi
- E) Ünlü daralması

8. Dede Korkut anlatılarının üçüncü hikâyesi olan

I
Bey Böyrek, neredeyse tüm Türk halklarının sözlü
II
edebiyatında yer almaktadır. Bu anlatı, Oğuz boylarının
III
arasında Bamsı Beyrek, Altay Türklerinde ise
Alıp Manaş, Başkurt ve Tatarlarda Alıpmenşen olarak
bilinir. Bu destanın birbirine yakın biçimlerinin bu
IV
kadar geniş bir coğrafyada yaşaması, bu toplulukların
ortak bir düşünce tarihine sahip olduklarının güzel bir
V
göstergesidir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi "üçüncü çoğul kişi iyelik eki" almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Oyuncular, herhangi bir rolü canlandırdığında izleyicilerinden gözleri önüne serilen sahneleri ciddiye almalarını beklerler. Kendilerinden, izledikleri karakterlerin sahipmiş gibi görünen niteliklere gerçekten sahip olduklarına, yapmakta oldukları işin yol açacağı sonuçların gerçekleşeceğine ve genelde her şeyin görüldüğü gibi olduğuna inanmaları istenir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi, "belirtme durumu eki" almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Daima, bu şehre ilk giren ve onu yeni baştan bir Türk şehri olarak kuran dedelerimizin yaşayışlarındaki halis tarafa hayran oldum.

10. Bu cümlede yer tamlayıcısında (dolaylı tümlecinde) aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim-fiil B) Sıfat-fiil C) Edat
D) Bağlaç E) Zarf-fiil

11. Modern şehir hayatının gün içerisinde onlarca kişiyle iletişime geçmeyi zorunlu kılan ve kişileri binlerce mesaja maruz bırakan yapısı, insana daha önce deneyimlemediği bir uyum sürecini dayatıyor.

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne - zarf tümleci - belirtisiz nesne - yüklem
B) Belirtisiz nesne - özne - belirtili nesne - yüklem
C) Zarf tümleci - yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) - özne - yüklem
D) Özne - yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) - belirtili nesne - yüklem
E) Belirtili nesne - zarf tümleci - özne - yüklem

12. Meslek gruplarının bazıları üyelerinin davranışlarından sorumlu tutulur. Anneliğin de kimi açılardan bir meslek grubu sayılmasına rağmen onlardan birinin kötü davranışı diğerlerine duyulan saygıyı pek etkilemez. Ancak iyi örgütlenmiş meslek gruplarının üyeleri, insanların gözünde birbirleriyle öyle özdeşleşmiştir ki mesleği icra eden birinin tutumu tüm meslektaşların itibarını etkiler.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Azıcık esinti olmasa insanı eritecek kadar sıcak bir İstanbul gününde şehrimin yağmurlarını özleyerek Tophane-i Amire'deki Büyük Ustalar Sergisi'ne doğru yol alıyorum. Rönesans'ın üç büyüğü Leonardo, Michelangelo ve Raphael... Nasıl olmuş da üçü aynı zamanda, aynı coğrafyada yetişmiş?

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

I	II	III	IV
A) Zarf	Edat	Sıfat	Zamir
B) Sıfat	Edat	İsim	Zarf
C) Sıfat	Zarf	Zamir	Edat
D) Zarf	Bağlaç	İsim	Sıfat
E) İsim	Bağlaç	Zamir	Zarf

14. (I) İnsan omurgasında bulunan omurların arasındaki diskler, yer çekiminin etkisiyle sürekli baskı altındadır.

(II) Uzayda diskler üzerinde böyle bir baskı oluşmaz.

(III) Bu durum, disklerin arasının biraz daha açılmasına sebep olur. (IV) Sonuç olarak uzayda astronotların boyunun uzadığı görülür. (V) Astronotların sırt ağrısı çekmelerinin nedeni de budur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede sıfat-fiil kullanılmıştır.
- B) II. cümlede edat bulunmaktadır.
- C) III. cümlede isim-fiil vardır.
- D) IV. cümlede zarf-fiil kullanılmıştır.
- E) V. cümlede bağlaç bulunmaktadır.

15. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Bunca yıllık tanışıklığımıza rağmen benden şüphelendiğiniz için teessüf ederim.
- B) Durumu üst makama arzederiz, verilecek cevaba göre de ne yapacağımızı kararlaştırırız.
- C) Bu saatten sonra gelse de gelmese de hiç fark etmez; her şey için çok geç artık.
- D) Antalya'da etkili olan yağış, seraları bir anda su altında bıraktı ve bütün mahsulü mahvetti.
- E) O her istediğini yapacak, istediği gibi at koşturacak; biz de öylece oturup seyir mi edeceğiz?

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ifadenin okunuşuna uygun bir ek getirilmemesinden kaynaklanan yazım yanlışı vardır?

- A) Doktora araştırmasını TÜBİTAK'ın bursuyla yürütmüştü.
- B) Saat 16.30'da başlayan maç TRT'den naklen yayınlanıyordu.
- C) Öğrenciliği zamanında Zonguldak'ın Ereğli ilçesindeki KYK'da kalmıştı.
- D) Kulüplerin 5. olağan toplantısı TFF'nin tesislerinde gerçekleştirildi.
- E) Bir yaz günü saat 19.00'da TBMM'nin önünde buluşup yola çıkmışlardı.

17. Yeni aldığı ve çok sevdiği ayakkabısının bir teki futbol oynarken yırtılan çocuk () ayakkabıcıya () yeni ayakkabı bakmaya gitti. Ayakkabının üzerindeki fiyatı okudu. Bir an üzüldüğünü belli ederek vitrinden uzaklaştı. Durumu gören ayakkabıcı:

- Baktığın model sana çok yakışır () denemek ister misin?
- Çocuk başını sallayıp:
- Üzerindeki fiyata göre almam mümkün değil ki () Zaten bir tekini alacağım.
- Dükkân sahibi:
- Amma yaptın ha ()

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (,) (,) (!) (!..)
- B) (,) (;) (;) (...)
- C) (;) (,) (,) (...)
- D) (,) (;) (,) (!) (.)
- E) (;) (,) (;) (,) (!..)

18. XX. yüzyılın son çeyreğinde plansız iç göçler sebebiyle kalabalıklaşan İstanbul; benzer kaderi yaşayan Ankara, İzmir, Bursa gibi şehirlere göre daha çok sorunla başa kalmıştır.

Aşağıdakilerin hangisinde noktalı virgül (;) bu cümledeki işleviyle kullanılmıştır?

- A) Yazar değil, eleştirmenler; metinler değil, yorumlar yani bakış açıları değiştiği için edebiyat eserlerinin anlamı daima zenginleşmektedir.
- B) Kopuk dizelerin, anlatı parçacıklarının, çizimin sınırlarında dolaşan bu melez metin; onun yaşam haritasına göre farklılıklar gösterir.
- C) Türkiye, İran, Rusya; Ankara, Tahran, Moskova isimlerinin birbirleriyle münasebetleri açık seçik ortadadır.
- D) Tokat'ta yetiştirilen ürünlerin başında domates, biber, fasulye, patates; kiraz, vişne, elma, erik gelir.
- E) Lale, sümbül ve karanfil motifleriyle ebru sanatına farklı bir yorum getirmiş; bu sanatın genç kuşaklarca tanınmasına katkıda bulunmuştur.

19. Bir noktadan sonra, hayal ettiğim bu dünya benim elimden çıkar ve kafamın içinde yaşadığım şehirden daha gerçek olur. O zaman bütün insanlar ve sokaklar, eşyalar ve binalar sanki hep birlikte aralarında konuşmaya, benim önceden hissedemediğim ilişkiler kurmaya; sanki benim hayalimde ve kitaplarımda değil kendi kendilerine yaşamaya başlarlar. İğneyle kuyu kazar gibi sabırla hayal ederek kurduğum bu âlem, bana o zaman her şeyden daha gerçekmiş gibi gelir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
- B) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
- C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- D) Benzetme yapılmıştır.
- E) Örneklemeye başvurulmuştur.

20. (I) Max Weber, meşhur Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu adlı eserinde Protestan ahlak anlayışının kapitalizmin doğuşunda oynadığı rolü ortaya koymaya çalışmıştır. (II) Weber'in iktisadi zihniyetle dinî inançlar arasında kurduğu bu ilişki hâlâ ilgiyle takip edilmektedir. (III) Siyaset alanında Weber, çağdaş siyaset biliminin temel konularından olan iktidar, egemenlik, otorite ve meşruiyet gibi olgularla ilgilenmiş, bürokrasi ve siyaset arasındaki ilişkilere dikkat çekmiştir. (IV) Siyasal iktidarın meşruluğunun temellerini bir model çerçevesinde açıklamaya çalışmıştır. (V) Ona göre siyaset kişinin diğer kişiler üzerinde egemenlik kurmasıdır. (VI) Söz konusu egemenlik farklı olabilmekte ve meşrulaştırılırken farklı argümanlara dayanabilmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II
- B) III
- C) IV
- D) V
- E) VI

21. (I) Geçmişten bugüne uçaklara yıldırımlar kadar türbülanslar da ciddi hasarlar verir. (II) Uçaklar genellikle tırmanır veya alçalırken yıldırım çarpmasına maruz kalırlar. (III) Yıldırım ilk olarak uçağın burun veya kanat ucu gibi sivri bir kısmına temas eder. (IV) Temasın gerçekleştiği noktada havadaki moleküllerin iyonlaşması nedeniyle oluşan bir parlama görülür. (V) Ardından elektrik yüklü parçacıklar iletken dış yüzey boyunca ilerler ve uçağın bütünlüğüne zarar vermeden kuyruk gibi bir başka sivri kısmından gökyüzüne dağılır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

22. ----. Bütün yapıtlar kendilerinden önceki yapıtlarla yapılmış bir konuşmanın izlerini taşır. Dostoyevski İnsanıklar'da Gogol'la tartışır. Kafka, Dönüşüm'de Dostoyevski'nin elli yıl önce sorduğu soruyu, "İnsan mıyım, yoksa böcek mi?" sorusuyla cevaplar. Oğuz Atay romanlarını yaralı Don Kışotların, yeraltında yaşayanların, hamam böcekleri ve metamorfozların yankılandığı bir vadede yazar.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hiçbir yapıt boşluğa doğmaz; akan nehre sonradan eklenir
- B) Hemen her anlatı çoktan kabul edilmiş doğruların üzerinde yükselir
- C) Her yazar kendinden önce düğümlenmiş metinlerin ilmeğini çözer
- D) Her yapıt, olay örgüsü açısından biricik olma idealiyle yola çıkar
- E) Edebî yapıtlar, yazarının iç hesaplaşmalarının yansıdığı bir aynadır

23. Günümüzde, hizmet sektöründen iş dünyasına, çocuk yetiştirmeden sanat üretimine kadar her alanda tatmine, sorunsuz biçimde varabilme yollarının arayışı içindeyiz. Everest'e tırmananlar, maraton koşanlar, yoğun ve disiplinli bir çalışmanın sonunda alanlarında ustalaşanlar ise yolun sonunda hissettikleri mutluluk kadar, yol boyunca yaşadıkları belirsizliklerden ve aştıkları engellerden de coşkuyla söz ederler. Belki de ilk bakışta çelişkili gibi görünen bu durum, çoğu zaman gayet iyi giden bir işte veya ilişkide, farkında olmadan pürüzler yaratmamızı açıklayabilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sonucu değerli kılan, süreç içindeki öngörülemez güçlüklerin üstesinden gelmektir.
- B) İsteklere kolayca ve fazla emek harcamadan ulaşmak, mutluluğun ön koşuludur.
- C) Bilinç dışı dürtülerle, ortada sebep yokken sorun çıkarmak, başarıyı tetikler.
- D) Sonuç kadar sürece odaklanarak engelleri aşmak da doyuma ulaşmada önemlidir.
- E) Çeşitli düzeylerde güçlüklerle mücadele etmek, sorun çözme gücünü artırır.

24. Stephen Fears'ın 2006 yapımı etkileyici filmi Kraliçe, Prens Charles'tan boşandıktan sonra tüm İngiliz aristokrasisine sırtını dönen Prenses Diana'nın ölümünü anlatıyor. Filmin esas odağı, Prenses Diana'nın şaibeli bir trafik kazasında hayatını kaybetmesinden hemen sonra kraliyet ailesinde yaşananlar. Pek çok yazılı ve görsel malzemeyle desteklenen bir belgesel gibi çekilmesine rağmen film, senaryosu fazlasıyla içeriden yazıldığı gerekçesiyle eleştirilmiştir. Bununla birlikte film, tipik İngiliz mizahı ile bu mizahla atbaşı giden hüznü duygusunu her karesinde birleştirmeyi başarmıştır.

Bu parçada söz edilen filmin senaryosunun eleştirilme nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Prenses Diana'nın özel hayatıyla ilgili sırlara yer vermesi
- B) Üzücü bir olayı sinemaya aktarırken mizahi öğeler kullanması
- C) Olayları daha çok kraliyet ailesinin bakış açısıyla sunması
- D) Hayatını belgeselleştirerek Prenses Diana'yı idolleştirilmesi
- E) İçeriğinin kazanın hemen ertesinde olanlarla sınırlı kalması

25. Yazı, çoğu zaman içimizde taşıdığımız olağanüstü duygu ve düşüncelerin soluk ve eksik yansımasından başka bir

şey değildir. Bu yansıma, karmaşık ve çok katmanlı bir bütünden kopup gelen parçacıklardır. Yazının meselesi, yazarın esinlendiği o karmaşık ve çok katmanlı bütün, orada öylece durur. Ancak yazarın çaresizliği bu bütünden sadece bir parçayla yetinmek zorunda olmaktır.

Bu parçaya göre yazarın çaresizliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Coşkuyla yazıya döktüğü deneyimlerinin pek az kişi tarafından takdir görmesi
- B) Herkese hitap etmeyi başardığında bile yazdıklarının kalıcılıktan yoksun olması
- C) Yaşantı ve deneyimlerinin ancak sınırlı bir bölümünü yazdıklarına aktarabilmesi
- D) Yapıtın anlamının ve değerinin, kendisi kadar okurlarına da bağlı olması
- E) Anlatılabileceklerini kısıtlayan sansür ve dış kontrol mekanizmalarının olması

26. Coğrafi keşiflerle birlikte gerçekleşen sömürgecilik faaliyetleri sırasında İspanyolları, yerliler karşısında farklı ve üstün kılan özelliklerden biri de, şövalye romanlarına tutkulu yaklaşımlarıdır. Bu romanlar, gerek yeni kıtaya çok uygun düşen büyü ve efsanevi nitelikleriyle gerekse ölümüne savaş ve buna bağlı bir şeref anlayışına yaptıkları göndermelerle, sömürgeci mantığı etkilemiş ve beslemiştir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şövalye romanlarında, ölümüne savaşmanın şerefli bir davranış olarak yüceltilmesi
- B) Şövalye romanlarının sömüren-sömürülen ilişkisinin uzağında okunması gerektiği
- C) Sömürgecilik faaliyetlerinin şövalye romanlarının içeriğini belirlediği
- D) Sömürülen toplumların gizemli ritüellerinin şövalye romanlarında karşılık bulunduğu
- E) Sömürgeci kimliğin inşasında şövalye romanlarının pay sahibi olduğu

27. Her yıl, milyonlarca ton plastik üretiliyor. Diğer yandan da plastik su şişeleri gibi geri dönüşümü sağlanamayan büyük miktarda atığın denizleri doldurmaması için çözüm arayışı sürüyor. Bu çözümlerden en umut verici olanı atıkları veya

plastikleri parçalayan organizmalar. Ancak daha basit çözümler de var. Yakın zamanda bir araştırmacı, plastiğin aksine kalıcı olmayan ve kullanıldıktan sonra biyolojik olarak parçalanabilen bir malzemeden şişe üretme fikrini ortaya attı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Biyolojik olarak parçalanabilen şişe, şimdilik tasarım aşamasında olan sonuç odaklı çalışmalardan biridir.
- B) Geri dönüşüm sorununun ortadan kaldırılmasında parçalanabilen şişe fikriyle önemli bir adım atılmış oldu.
- C) Plastiğin yerine alternatif malzeme üretme fikrinin ortaya atılması, kısa vadede bir çözüm olarak görünmüyor.
- D) Geri dönüşümü sağlanamayan plastik ve benzeri maddeler doğal hayata kalıcı hasarlar vermektedir.
- E) Plastiğin doğada dönüşüme uğramaması, ilerleyen zamanlarda ciddi sağlık sorunlarına yol açacaktır.

- Zaman zaman televizyonlarda toplu balina ölümlerine ilişkin haberler, karaya vurmuş balina görüntüleriyle karşımıza çıkar. Araştırmalar bu ölümlere okyanusların endüstriyel ve kimyasal atıklarla kirletilmesi, suların bulanıklaşması ve yanlış avlanmalar gibi etkenlerin sebep olduğunu gösterir.
- Balinalar, okyanusta yüzerken kafalarının ön kısmından gönderilen elektromanyetik dalgalarla yönlerini bulurlar. Bu özelliklerinden hem bulanık sularda yüzerken hem de göç ederken yararlanırlar. Ancak zaman zaman dünyanın manyetik alanının değişmesi ya da balinalardaki yön bulma sisteminin hastalık sonucu bozulması nedeniyle yönlerini tayin etmekte sorun yaşarlar ve karaya vururlar.

28-Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.
- C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadırlar.
- D) Aynı düşüncüyü pekiştirmeye yönelik farklı örnekler sunmaktadırlar.
- E) Farklı üsluplar kullansalar da konuyu benzer nedenlerle açıklamaktadırlar.

Pek çok kavramı toparlarken dağıtıyoruz ister istemez. Ama aşk konusunda bu tür tanımlara kalkışınca işler daha bir sarpa sarıyor. Öyle ki "günümüzde aşk" deyince gülmek geliyor içimizden. Neden? Galiba yıllar yılı "tek tip" bir aşk düşündüğümüzden. Aşkın mekânını, zamanını, onu yaşayanların sınıfsal özelliklerini hesaba katmadan "aşk"ı yücelttiğimizden. Eski Yunan'da aşk, Orta Çağ'da aşk, Haliç Kıyısı'nda aşk, Boğaz mehtabında aşk, kotrada aşk, grevde aşk... Bu ilişkiler aynı aşkta birleştirilebilir mi? İlişkiyi yaşayanların beklentileri de aşkı biçimlendirmez mi?

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Aşk, bireysel ve toplumsal yaşanmışlıklardan soyutlanamaz bir olgudur.
- B) Modern insan aşka yönelik tek tip bir bakış açısına sahiptir.
- C) Her dönem ve mekân kendine özgü, bağımsız bir aşk algısı yaratır.
- D) Aşkı sürdürülebilir kılmamanın yolu, onu idealize etmekten geçer.
- E) Aşk, tek bir değişkene indirgenerek tanımlanabilecek bir kavram değildir.

30. 1928-1992 yılları arasında yaşayan Philip K. Dick, bilim kurgu edebiyatının en beğenilen yazarlarından biridir. İlk hikâye ve romanlarından başlayarak tüm eserlerinde, gerçeklik ve insanı insan yapan özellikleri birbirine bağlı iki tema olarak ele alır. Bu temaları başarıyla işlediği eserlerinden biri, 1968 yılında kaleme aldığı Androidler Elektrikli Koyun Düşler mi? adlı romanıdır. Romanın ana karakteri Rick Deckard, Mars'tan kaçan altı androidi yakalamakla görevlidir. Ancak bu görevi sırasında, insanla robot arasındaki sınırın hiç de kesin olmadığını görür. Böylece eser bir yandan insan benzeri robotlar ile gerçek insanlar arasındaki farkı sorgularken diğer yandan gerçeklik algısı üzerine düşündürmektedir. Dick'in bu romanı, tüm zamanların en iyi bilim kurgu filmlerinden biri olarak kabul edilen Bıçak Sırtı filmine de kaynaklık etmiştir.

Bu parçada Philip K. Dick ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirli bir alandaki çalışmalarının takdir edildiği
- B) Farklı türdeki eserlerinde benzer konular üzerinde durduğu
- C) Eserlerinin edebiyat dünyası dışında da ilgi gördüğü
- D) Gerçeğin ne kadar gerçek olduğu konusunu sorguladığı
- E) Romanlarında belirli bir karakterin maceralarını anlattığı

31. Psikolojide "hatırlama efekti" olarak adlandırılan daha eski anıların geri dönüşü, tam bir muammadır. Anıların en eski olandan başlayarak hatırlanması, "unutmanın ilk temel yasası" ile tezatlık göstermektedir. Bu yasaya göre bir olayın üzerinden ne kadar uzun zaman geçmişse olayın hatırlanma ihtimali de o kadar azdır. Ancak hatırlama efektinde durum tam tersidir. Kişi, yaşı ilerledikçe daha eski anılarını hatırlar. Bu anıların ortaya çıkması için neden ihtiyarlığı beklediği ise bilimin araştırdığı başka bir muammadır. Kırklarında, ellilerindeki insanların da bunları kolaylıkla anımsamaları gerekmez mi? Neden bu anılar, bellek gerçekten yaşlanınca gösteriyor kendini? Sanki bunca yıl boyunca yayın yasağı varmış da yaşağın kalkması için belli bir süre geçmesi gerekiyormuş gibi...

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hatırlama efektinde, anılar genellikle en eski olandan daha yeni olana doğru hatırlanır.
- B) Unutmanın ilk temel yasasına göre üzerinden uzun zaman geçen olayların hatırlanması zordur.
- C) Eski anıların bellek yaşlandıktan sonra hatırlanması, bilimsel açıdan bir merak konusudur.
- D) Bellekte yer alan ilk anıların bellek yaşlanmadan ortaya çıkması, dış etkenlere bağlıdır.
- E) Hatırlama efektinin ortaya çıkması ancak ihtiyarlıkta, belleğin yaşlanmasıyla mümkündür.

32. Günümüzde büyük miktarda veri üretilerek bunlar sürekli depolanıyor. Dijital verilerin saklandığı diskler "sunucu parkı" adı verilen devasa tesislerde tutuluyor. Bu bilgilerin korunması içinse ciddi bir kaynak harcanması gerekiyor. Bilim insanları çevre dostu olmayan bu veri saklama yöntemine yeşil bir alternatif sunuyor: Bitkileri biyolojik bir sabit disk olarak kullanmak! Tüm bilgileri bitkilerin DNA'sının içinde ikili kod olarak saklayabilmemize olanak tanıyan bu yöntem sayesinde kütüphaneler dolusu bilgi, tek bir ağaca aktarılabilir. Bu buluş, geliştirilmeye muhtaç olsa da aile fotoğrafımızı en sevdiğimiz kaktüsün içinde saklayabilecek veya bahçemizdeki ağaçtan müzik dinleyebilecek olma ihtimali gerçekten heyecan verici!

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) DNA'larda genetik bilgilerin yanı sıra farklı verilerin de depolanması mümkün görülmektedir.
- B) Veriler arttıkça bunların saklanması için gerekli olan alanların da artması beklenmektedir.
- C) Ağaçlarda bilgi saklanmasına yönelik çalışmaların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
- D) Yeni bilgilerin üretilmesi, bunların depolanma sorununu da beraberinde getirmektedir.
- E) Kolay ulaşılabilirliği nedeniyle verilerin dijital ortamda saklanması tercih edilmektedir.

33. Öznel olmak kendi içine kapanmak, düşünceye dalmak, herkesten ve her şeyden ayrı olmak değildir. Aksine dışı doğru, başkalarına doğru bir çeşit yöneliştir. Bu yöneliştedir ki benim dışımdakilere "benimdir" diyebilirim. Ancak gerçekten yaşadığım, içinde kendimi gördüğüm, bağlandığım bir şey benimdir. Çünkü beni benden başka olanla birleştiren bağı yalnız ben yaratabilirim.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarının düşüncesini destekleyen bir örnek değildir?

- A) İçerisinde bulunmadığım bir ordunun elde ettiği bir zaferle sevinebilirim yeter ki o, kendi fetihlerimin bir basamağı olsun.
- B) İnşa aşamasında hiçbir emeğimin olmadığı bir eve sahip olabilirim yeter ki o, içinde oturduğum bir ev olsun.
- C) Himalaya'nın doruğuna tırmanan adamın yaşadığı serüven ile böbürlenebilirim yeter ki o, kendi başarısını kanıtlamış olsun.
- D) Şurada duran kimsenin sahiplenmediği toprak benim olabilir yeter ki o, ellerimle işlediğim bir toprak olsun.
- E) Bir ülkenin uğradığı bozgunu iliklerimde duyabilirim yeter ki o, aramda bağlantılar kurduğum ülkede yaşanmış olsun.

34. Muhabir:

(i) ----

Yönetmen:

— Sinema gerçek hayattan alınmış formlarla uğraşiyor, onları işliyor. Film yönetmeninin uğraşı, bana beyaz perdede yeni bir hayatın doğmasıyla bağlantılı olarak yaratma eylemini hatırlatıyor. Sinemanın bu yönünü diğer sanat dallarına göre daha olağanüstü buluyorum.

Muhabir:

(ii) ----

Yönetmen:

— Aralarında bir bağlantı olduğu aşikâr çünkü filmlerimdeki üç karakter hayatlarındaki dönüm noktalarında analiz ediliyor. Kahramanların üçü de inançlarından vazgeçmiyor, kendilerine sadık kalıyorlar. Bu anlamda bu üç kahraman yani İvan, Rublev ve Kris bir bütün oluşturuyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Müzik ve resim çalışmalarınızı yarıda bırakıp sinemaya yönelmeniz nasıl karşılandı?
ii. Filmlerinizdeki üç oyuncunun benzer özelliklere sahip olmasıyla neyi amaçladınız?
- B) I. Sinemaya ilginiz ne zaman ve nasıl başladı, sinemanın yaşamınızdaki yeri nedir?
ii. Filmlerinizde erkek karakterlerin psikolojisine ağırlık vermenizden nedeni nedir?
- C) I. Sinemanın sizin için ifade ettiği anlamı biraz açar mısınız?
ii. Karakterlerinizi sinemaya aktarırken ilham aldığınız film karakterleri var mı?
- D) I. Sinemaya yönelerek film yapmaya başlama gerekçeniz neydi?
ii. Filmlerinizin üç kahramanı arasındaki ilişkinin niteliği hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- E) I. Filmlerinizdeki hikâyelerin gerçekçi olmasını neye bağlıyorsunuz?
ii. İnsan yaşamının açmazlarını İvan, Rublev ve Kris karakterleri üzerinden verme fikri nasıl ortaya çıktı?

35. - 36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Makber Türk şiirinin önemli örneklerinden biridir. Abdülhak Hamit bu şiiri eşinin ölümünün ardından, 1885 yılında yazmıştır. Eser, sevdiğinin ölümünü görmekle felakete uğramış bir insanın duygularını, okura büyük bir samimiyetle yaşatır. Makber'den kısa süre sonra, yıl bitmeden yazdığı Ölü adlı eserinde de konu ve ruh Makber'in aynıdır. Ancak Makber'de başını bulutlara ve kayalara çarparak uçurum karanlıkları içinde şimşekler çaktıran yaralı kartal, burada geniş halkalar çevirerek ağır ağır süzülür. Makber bir feryattır. Ölü'de sükût ve düşünüş vardır. Sanki bu eserin mısraları düşünce hâline gelmiş gözyaşlarıdır.

35. Bu parçadan hareketle Makber ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ölü adlı şiir ile aynı yıl yazıldığı
B) Okuyucuda duygusal karşılık bulduğu
C) Kısa süre içinde kaleme alındığı
D) Bir kaybın yarattığı acıyı işlediği
E) Yazarın taşkın ruh hâlini yansıttığı

36. Bu parçadan hareketle Ölü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yabancı bakışlardan saklanan bir keder olduğu
B) Eksik kalmışlık karşısında bir isyan olduğu
C) Kaynağı, düşünülerek bulunamayan bir acı olduğu
D) Her hatırlandığında acı veren bir anı olduğu
E) Zihnen kabullenilmiş bir üzüntü olduğu

37- 38. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çaylar farklı farklıdır, yaşamlarımız da... Kimi bol şekerli çay içer kimi az şekerli kimi de çayı şekersiz tercih eder. Erzurumlular ise çayı "kıtılama" içer. Kıtılama çay; dikdörtgen şeklinde, uzun ancak özel makaslarla kesilebilen sert şekerlerle içilir. Sert kesme şekerlerden çok küçük bir parçayı avurduna sıkıştırarak kişi, bu parçayı idareli kullanarak dört beş bardak çay içebilir. Çayı kıtlama içmek hem özel bir keyif verir hem de ekonomiktir. Şekerin pahalı olduğu, hatta bazen hiç bulunmadığı yıllardan kalan bir alışkanlık olan kıtlama, sınırlı imkânlarımızı sınırsız bir sürece yayma gayretine benziyor. Bu anlamda bazılarımız hayatını kıtlama tarzında, bazılarımız bol şekerli yaşıyor. Bol şekerli ama kısa bir ömür sürüp mutsuz olanlar da var, kıtlama ama uzun bir hayatı mutlu kılanlar da...

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, hayatını uzun ve mutlu kılmak için elindeki imkânları verimli kullanmaya çalışmalıdır.
- B) Hayatın nasıl yaşanacağı, çoğu zaman insanın kendi tercihi olmaktan öte bir durumdur.
- C) Hangi koşullarda yaşarsa yaşasın insan, hayata yüklediği anlamlarla geleceğine şekil verir.
- D) İnsanın sahip olduklarının farkına varması yaşamdan alabileceği hazzın sınırlarını belirler.
- E) İnsan sorunlardan uzak durabildiği oranda hayattan keyif alabilme becerisini kazanır.

38. Bu parçada kıtlama çay ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Uygulanma şekline
- B) Duygular üzerindeki etkisine
- C) Ortaya çıktığı dönemin koşullarına
- D) İnsan sağlığına olan etkisine
- E) Tercih edilme nedenine

39. - 40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bazı kavramlar, uzun süre sözlüklere ve akademik metinlere hapsedildikten sonra sebebi bilinmeksizin birdenbire, halkın diline düşme; basında, televizyonda, hatta hükûmet demeçlerinde zikredilme talihini veya talihsizliğini yaşar. Fena hâlde felsefe kokan ve Yunancadaki köküyle akla Aristoteles'i getiren etik kelimesi, bugün tam da bu şekilde sahnenin ortasına yerleşmiş durumda. Yunancada bilgece bir eylem yolu arayışına karşılık gelen etik, felsefenin ayrılmaz bir parçasıdır. Descartes'la -yani özne sorununun merkezî önem taşıdığı modern dönem felsefesiyle- birlikte etik, ahlakla veya pratik akılla az çok eş anlamlı hâle gelmiştir. Etik, böylece ister bireysel ister kolektif olsun, bir öznenin veya özne grubunun eylemlerini ve bunların sonuçlarını evrensel yasaların terazisinde ölçen, yargılayan sistem anlamına kavuşmuştur. Bugünün popüler kültür ve siyaset endüstrisinde ise artık anlam enflasyonu nedeniyle milyonlarca sıfırla şişmiş bir kavrama dönüşmüştür. O kadar çok şey için kullanılıyor ki hemen hiçbir şey ifade etmiyor.

39. Bu parçada altı çizili sözle etikle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünce tarihindeki yerini ve önemini koruyamadığı için eski popülerliğini yitirmiş bir terim olduğu
- B) Önemli bir felsefi terim olmaktan çıkıp gündelik anlamlar kazanmış işlevsel bir sözcüğe dönüştüğü
- C) Zaman içinde farklı disiplinler tarafından da kullanıldığı için tanımlanmasının zorlaştığı
- D) Popülerliği ve yanlış kullanılması nedeniyle asıl anlamını yitirdiği ve içinin giderek boşaltıldığı
- E) Siyasi ve sosyal çevrelerdeki farklı kullanımları nedeniyle felsefedeki tanımının da değiştiği

40. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Descartes sonrası modern dönemde etik, toplum yerine bireyi sorgulamak için kullanılan bir sisteme dönüşmüştür.
- B) Modern dönemde etik, öznenin yaptıklarını ilke ve yasaların ışığında değerlendiren ahlak felsefesiyle ve pratik akılla özdeşleşmiştir.
- C) Aristoteles'in felsefesinde sözünü ettiği etik ile bugün yaygın olarak kullanılan etik sözcüğü farklı anlamlar taşır.
- D) Medyada, gündelik hayatta ve politikada etik kavramına gösterilen ilgi, kavramın iletişimsel değerini olumsuz etkilemiştir.
- E) Sonradan popülerlik kazanan kimi kavramlarda olduğu gibi etik kavramının da günümüzde kazandığı yaygınlığın nedeni belirsizdir.

TÜRKÇE TESTİ

1. B
2. A
3. C
4. B
5. E
6. A
7. E
8. E
9. B
10. C
11. D
12. E
13. B
14. B
15. B
16. C
17. A
18. B
19. E
20. B
21. A
22. A
23. D
24. C
25. C
26. E
27. A
28. C
29. D
30. E
31. D
32. E
33. C
34. D
35. C
36. E
37. A
38. D
39. D
40. A